

Datum
2024-04-12

Ärendenr
MSB 2024-00826

Ert datum
2024-01-16

Er referens
LI2023/03919

Enheten för beredskapsplanering (KC-ST-PL)
Maria Sundström
010-240 5552
Maria.Sundstrom@msb.se

Regeringskansliet
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Remissvar på Trafikverkets inriktningsunderlag för infrastrukturplaneringen 2026-2037

Sammanfattning

MSB har tagit del av remissen och anser att det är en väl genomförd utredning som har resulterat i inriktningen. Det är positivt att Trafikverket arbetar utifrån ”Inriktning Civil beredskap” som ger en vägledning till genomförandeplanering och verksamhetsplanering. Inriktningen vägleder också i frågor om prioriterade leveranser vid samhällsstörningar, säkerhetspolitiska kriser samt inför och under höjd beredskap.

Som vi uppfattar det gör Trafikverket följande bedömning för civil beredskapsplanering:

Transporter, inklusive en fungerande transportinfrastruktur, är ett av fundamenten i såväl det civila som det militära försvaret

- Trafikverkets roll inom området utökas. Myndigheten är både beredskapsmyndighet, med ansvar inom sitt eget kärnområde, och sektorsansvarig myndighet inom beredskapssektorn Transporter.
- Ny kunskap byggds upp och Trafikverkets organisation har anpassats till de nya civilområdena. Det finns dock fortfarande oklarheter kring omfattningen av Trafikverkets uppdrag inom civil beredskap.
- Det finns också oklarhet kring finansiering av åtgärder. Finansiering av försvarsmaktens behov behöver ske i annan ordning om åtgärden motiveras av försvarsskäl. En långsiktig strategi för finansiering av olika åtgärder behövs, för en effektiv samplanering och samprioritering i ett nästa steg.

Synpunkter

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap instämmer i Trafikverkets bedömning att det råder oklarheter om hur finansiering av försvarsåtgärder ska täcka in de behov som föreligger för att ha en tillräckligt robust transportinfrastruktur. Det omvärldsläge som råder nu är sämre än någonsin och det är av stor vikt att Sverige arbetar för att Nato-medlemskapet och den upprustning som landets beredskapsförmåga kräver, leder till att omfattande finansieringar sker i samhällsviktig infrastruktur både för att avhjälpa den underhållsskuld som råder och nyinvesteringar för ökad kapacitet.

Trafikverkets inriktningsunderlag och de delar som fokuserar på fokus på civil beredskap (kap 3.6) är till stor del en uppräknning av dels en efterfrågan på tydligare styrning av vilken omfattning av åtgärder som krävs för beredskapslager och personalresurser, dels avsaknad av styrning från regeringen. Ingen myndighet får precisa direktiv från regeringen och därför måste en bedömning och analys av nödvändiga/önskvärda åtgärder göras av sakkunniga på den egna myndigheten.

Det är lätt att i efterhand konstatera att Sverige borde ha genomfört investeringar för flera år sen på många områden för att stärka motståndskraft i både det civila och militära försvaret. Det kan exempelvis handla om nätverk av materialdepåer, utbildning och kompetensökning i cybersäkerhet, reparations- och verkstadsresurser och nordiskt nätverk för kritiska reservdelar.

MSB saknar en tydligare inriktning på det militära och civila försvarets behov i inriktningen, som kan ge en grund för prioritering (rangordning) av vad som är mest angeläget och betydelsefullt att prioritera resurser för. MSB anser att inriktningen kan bidra till en mer effektiv planering och även medföra en tydlig prioritering av samhällsviktig infrastruktur om Trafikverket redan från början tar hänsyn till totalförsvarets krav. Ett viktigt projekt i detta sammanhang är Beredskapshänsyn i transportsystemet (BULT) som syftar till att bygga ny kunskap om vad beredskapshänsyn i transportsystem och undersöker hur beredskapshänsyn kan integreras i statens och näringslivets beslutsprocesser. Tillsammans med framtagandet av planeringsunderlag som stöd för kommande utveckling av civil beredskap inom transportområdet, PUST (planeringsunderlaget för samhällsviktig transportinfrastruktur) är dessa projekt viktiga pusselbitar i ett resilient transportsystem både i fred och under höjd beredskap.

MSB har inga synpunkter på inriktningen i sak men framhåller att det är av stor betydelse i alla beslut att hänsyn tas till totalförsvarets behov. Trafikverket är tydliga med att fördjupade beskrivningar av behov och åtgärder kommer att redovisas i regeringsuppdrag (LI2023/02842) ”Uppdrag att föreslå åtgärder för att stärka förmågan inom krisberedskap och civilt försvar inom beredskapssektorn för transporter”. Vi har som myndighet ingen egen kravnivå på vad som ska prioriteras i finansiering av beredskapsåtgärder men förutsätter att Försvarsmakten hörs i samrådsprocessen. Det är relevant för att en viktig fråga som ännu inte är klarlagd är hur finansiering ska ske för icke statlig reservinfrastruktur, exempelvis hamnar.

I detta ärende har generaldirektör Charlotte Petri Gornitzka beslutat. Maria Sundström har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschefen Annika Elmgart och enhetschefen Anders Eriksson deltagit.

Charlotte Petri Gornitzka

Maria Sundström

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Remissvar

3(3)

Datum
2024-04-12

Ärendenr
MSB 2024-00826

Myndigheten för samhällskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984